

Madspild: Over halvdelen af danskerne vil gerne smide mindre mad ud end i dag

27. februar 2020

Landbrug & Fødevarer har undersøgt danskernes tanker og holdninger til madspild. Hvorfor smides mad ud? Hvem har det største ansvar for at mindske madspild? Og hvad kan potentielle muligheder for reduktion af madspild være? Læs mere her.

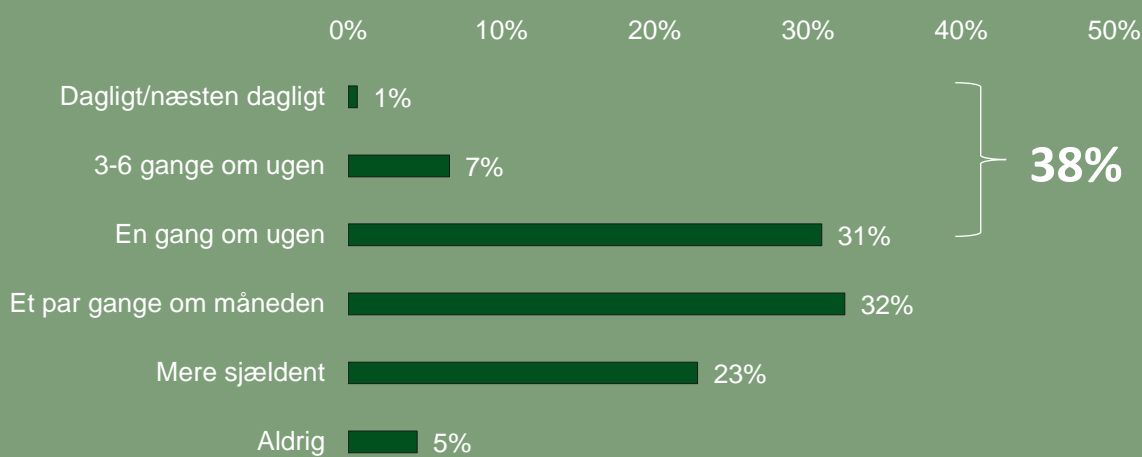
- *Knap 4 ud af 10 danske husstande smider fødevarer ud ugentligt, som de ikke kan spise op, eller som har overskredet sidste holdbarhedsdato. Kun 5 pct. smider aldrig mad ud. Over halvdelen af danskerne ville gerne smide mindre mad ud.*
- *Det er især de yngste danskere, som smider fødevarer ud. De 18-49-årige smider ugentligt i signifikant højere grad mad ud i sammenligning med danskere over 50 år.*

4 ud af 10 smider fødevarer ud ugentligt

Madspild – både hos forbrugerne og i resten af værdikæden – er et emne, der har været på dagsordenen i Danmark i mange år. Mellem 2011 og 2017 har danske husholdninger reduceret mængden af mad, der smides ud, med 8 pct. i gennemsnit.¹ I en ny undersøgelse stiller Landbrug & Fødevarer skarpt på danskernes fokus på madspild, de tiltag der har været medvirkende til en reduktion i madspild, og hvad der kan medvirke til en yderligere fremtidig reduktion.

Men hvor stort er madspilds-problemet egentlig i de danske husstande? Blandt danskerne er der 4 ud af 10, som smider fødevarer ud ugentligt, fordi de ikke kan spise op, eller fordi fødevarerne har overskredet sin holdbarhedsdato. Kun 5 pct. af den danske befolkning smider aldrig mad ud.

Figur 1: Spørgsmål: Hvor ofte må du/din husstand smide fødevarer ud, som i ikke kan spise op, eller som har overskredet sin holdbarhedsdato?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

¹ Miljø og Fødevareministeriet "Kortlægning af sammensætningen af dagrenovation og kildesorteret organisk affald fra husholdninger".

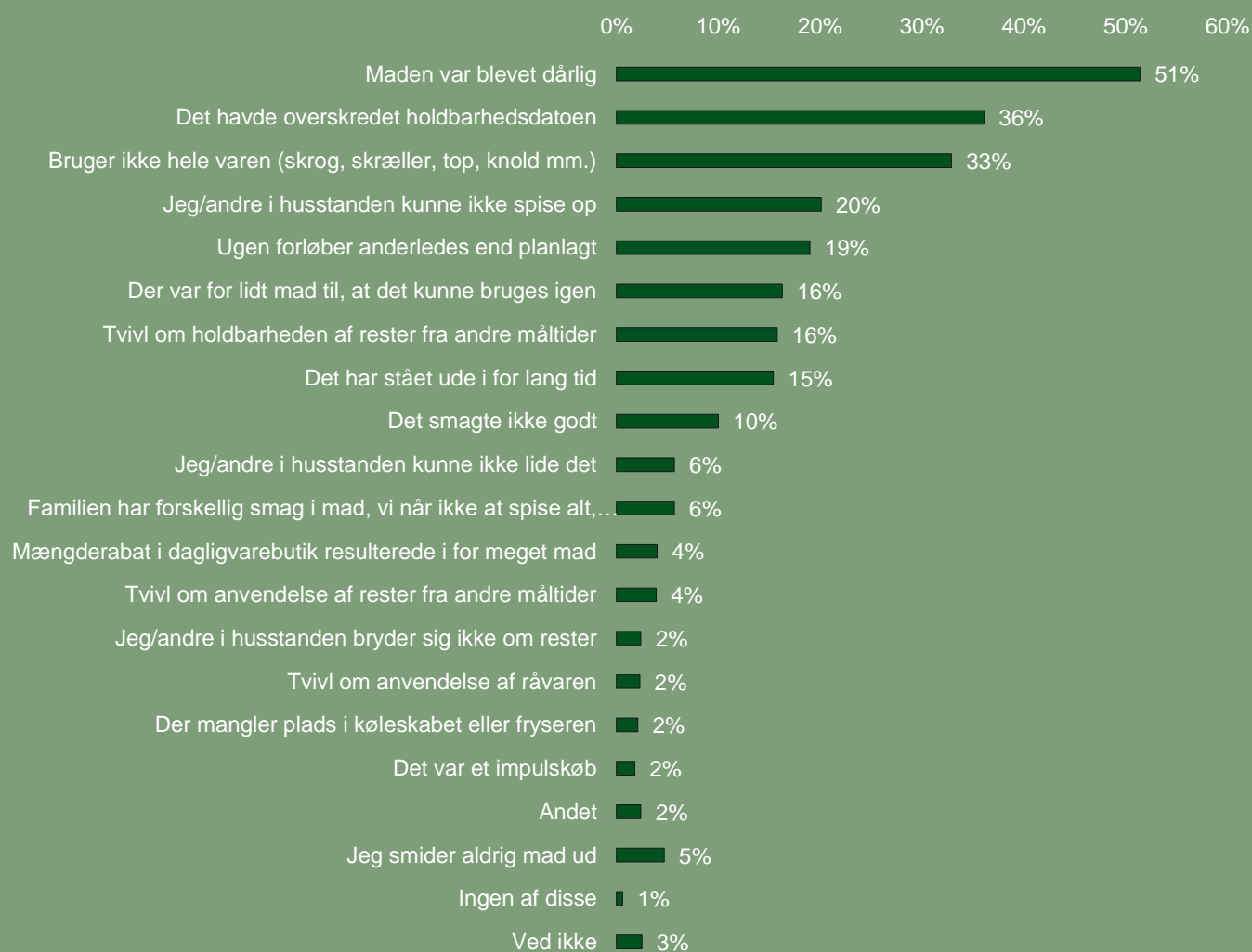
Ser vi nærmere på fordelingen, er det især danskere under 50 år, som smider fødevarer ud ugentligt. De 18-35-årige samt 36-49-årige smider i signifikant højere grad mad ud 3-6 gange om ugen og én gang om ugen, end danskerne over 50 år. Modsat svarer de 50-70-årige signifikant oftere, at de kun 'sjældent' smider fødevarer ud, mens de 60-70-årige signifikant oftere svarer, at de 'aldrig' smider fødevarer ud.

På trods af madspildet mener forbrugerne, at de generelt har stor fokus på at undgå madspild. Otte ud af ti svarer, at de allerede undgår madspild i husstanden "ofte" eller "altid". Samtidig ønsker over halvdelen af danskerne at gøre mere for at undgå madspild. En fjerdedel ønsker også at købe mad og drikke tæt på udløbsdatoen/"datovarer". Det vidner om, at danskerne aktivt vil medvirke til at mindske madspild.

Mad smides ud, fordi den er blevet dårlig

Når danskerne smider mad ud, skyldes det i over halvdelen af tilfældene, at maden er blevet dårlig. Over en tredjedel af madspildet skyldes, at maden har overskredet sin holdbarhedsdato, ligesom ikke alle bruger hele varen.

Figur 2: Spørgsmål: Hvad er de typiske årsager til, at du smider mad ud?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

Det er især danskere mellem 18-29 år og 30-39 år, der svarer, at de smider maden ud, fordi den var blevet dårlig. Konkret er der tale om hhv. 60 pct. og 59 pct. Dette gælder til sammenligning kun for 38 pct. af de 60-70-årige.

Oftest er det fødevarer som brød, rå grøntsager, rodfrugter og salat samt pålæg, som havner i skraldespanden, fordi de enten er blevet for gamle, har overskredet holdbarhedsdatoen eller andet.

Figur 3: Spørgsmål: Her ser du en liste over forskellige typer af fødevarer. Hvilke af disse typer fødevarer oplever du, at du/din husstand må smide ud?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

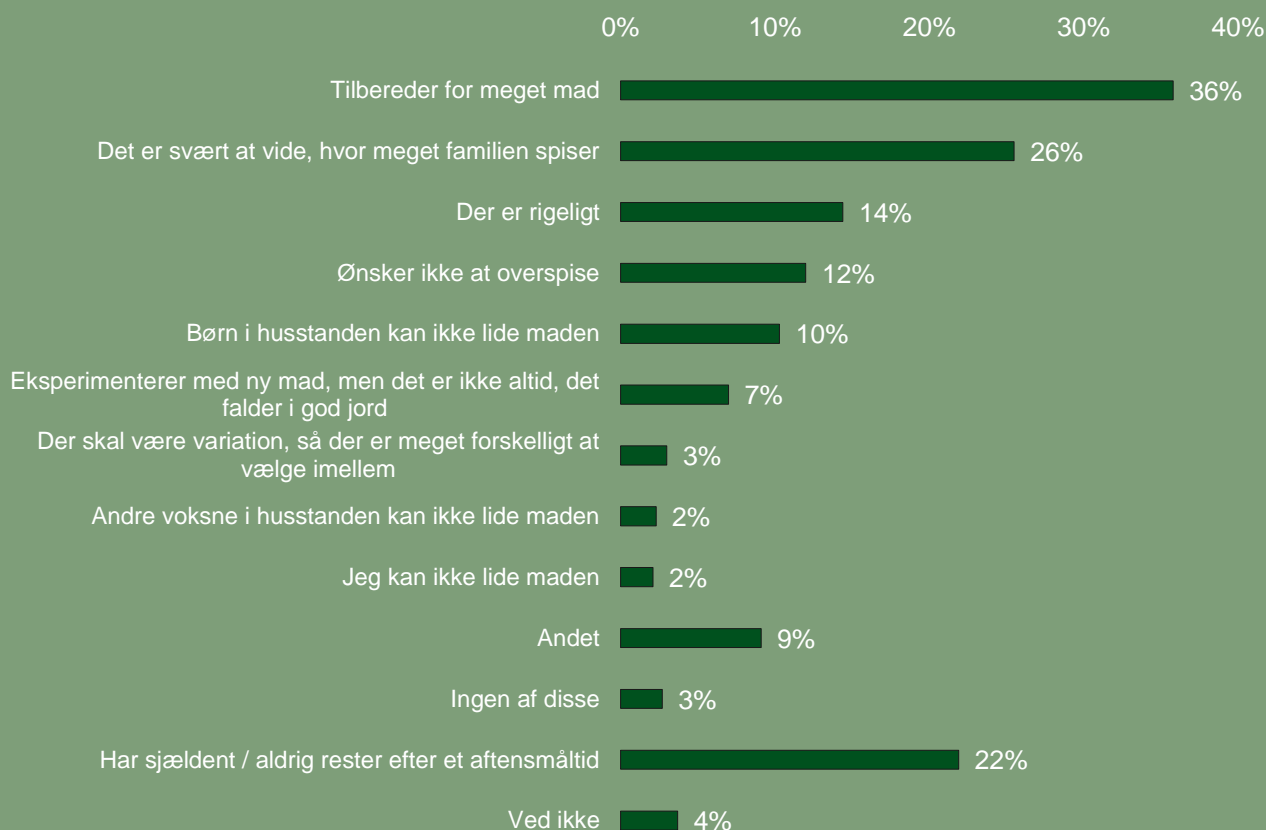
Blandt de forskellige fødevarer kategorier er der ingen signifikante forskelle mellem, hvem der smider hvad ud. Det vil sige, at danskerne uanset køn, alder og region, smider de samme typer af fødevarer ud.

En signifikant forskel kan dog findes indenfor svarkategorien 'uspist mad på egen tallerken'. Her er det især de 18-29-årige, som ikke kan spise den mængde mad, som de har kommet på tallerkenen. Også blandt svarkategorierne 'uspist mad på børns tallerken' og 'rester fra børns madpakker' er der befolkningsgrupper, som adskiller sig signifikant. Det er især de 30-39-årige og 40-49-årige, husstande hvor der bor 4 eller flere samt husstande, hvor der er 1, 2 eller flere børn, som i signifikant højere grad smider mad ud pga. at børn ikke kan spise op.

Rester er et resultat af for meget tilberedt mad

Fremfor at smide maden fra aftensmåltidet ud, er der mange danskere som gemmer resterne. Oftest vil danskerne have rester efter aftensmaden i de tilfælde, hvor de tilbereder for meget mad. Dette gør sig gældende for 36 pct. af danskerne.

Figur 4: Spørgsmål: Hvilke af disse årsager er der til, at der er rester efter et aftensmåltid hjemme hos dig/jer?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

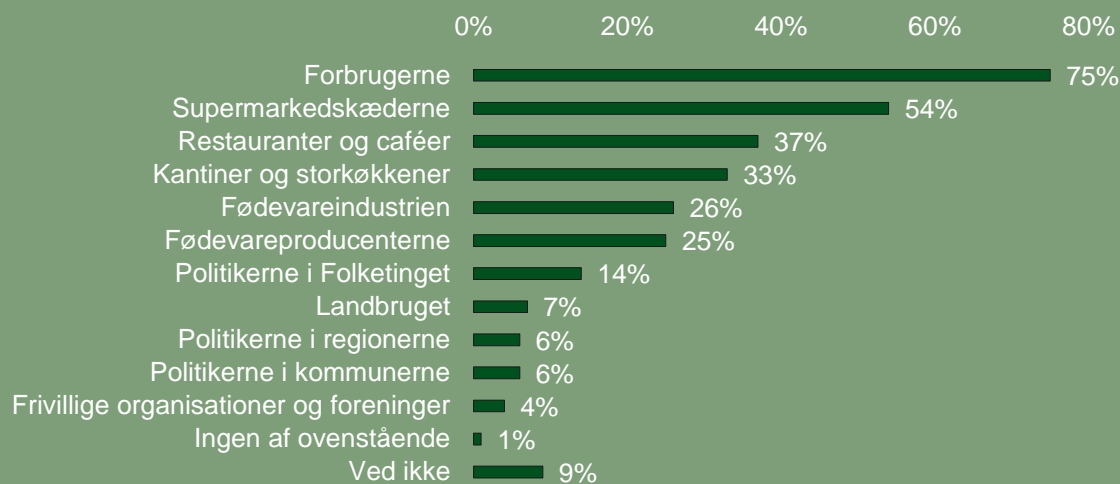
Ser vi nærmere på tallene, er det især de yngre danskere, som tilbereder for meget mad, mens de ældre sjældent/aldrig har rester efter et aftensmåltid. Konkret er der tale om, at 43 pct. af danskere i alderen 18-29 år 'tilbereder for meget mad', mens 41 pct. af de 60-70-årige 'sjældent/aldrig har rester efter et aftensmåltid'. Hos familierne med børn i husstanden 'er det svært at vide, hvor meget familien spiser' og om 'børnene i husstanden kan lide maden'.

Holdninger til at have rester fra aftensmåltidet er generelt positive. Størstedelen af danskerne forbinder rester med både at være tids- og pengebesparende, være godt for miljøet samt være en måde at undgå madspild.

Forbrugerne har ansvaret for at mindske madspild

Spørger vi danskerne, hvem der har det største ansvar for at mindske madspild, svarer størstedelen 'forbrugerne'. Konkret mener 75 pct. af forbrugerne, at de selv bærer det største ansvar for at mindske madspild. Over halvdelen af forbrugerne svarer desuden, at supermarkeds kæderne har det største ansvar for at mindske madspild.

Figur 5: Spørgsmål: Hvem har efter din mening det største ansvar for at mindske madspild i Danmark?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

Blandt de, der svarer 'forbrugerne', er det i signifikant højere grad de 60-70-årige, som mener dette. Der er modsat signifikant flere 18-29-årige, som mener, at det er restauranter og caféer samt kantiner og storkøkkener, som har det største ansvar for at mindske madspild.

De aktører, som har gjort mest for kampen mod madspild i Danmark, er efter forbrugernes mening også forbrugerne selv, efterfulgt af supermarkeds kæderne.

Figur 6: Spørgsmål: Hvem har efter din mening indtil videre gjort mest for kampen mod madspild i Danmark?

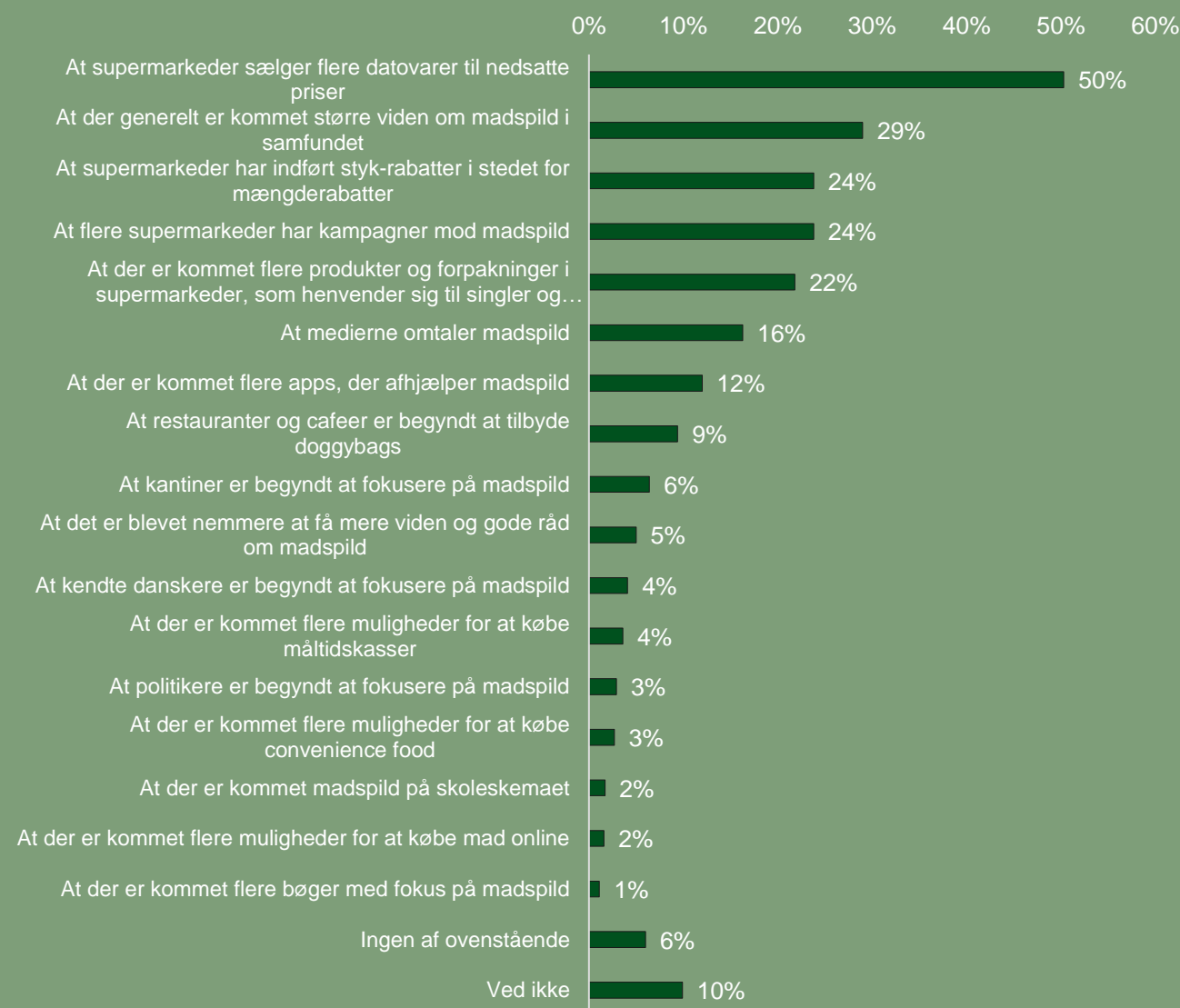
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

Det er værd at bemærke, at 'frivillige organisationer og foreninger' er på en tredjeplads, over de aktører, som har gjort mest for kampen mod madspild, hvorimod kun 4 pct. af forbrugerne mener, at de har ansvaret for at mindske madspild. Modsat ser vi kantiner og storkøkkener samt restauranter og caféer, som under 10 pct. af forbrugerne mener, har gjort mest for kampen mod madspild, men som har en tredjedel af ansvaret for at mindske madspildet i Danmark.

Datovarer til nedsatte priser har hjulpet mod madspild

Men hvordan kan de danske forbrugere mindske deres madspild? Gennem de seneste 10 år er det især tiltag som 'at supermarkeder sælger flere dato-varer til nedsatte priser' som har medvirket til, at danskerne har mindsket mængden af mad, de smider ud. Også 'at der generelt er kommet en større viden om madspild i samfundet' har hjulpet knap en tredjedel af forbrugerne til at mindske deres personlige madspild.

Figur 7: Spørgsmål: Hvilke tiltag mod madspild, som har været fremme de seneste 10 år, hjælper dig mest med at mindske dit eget madspild?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

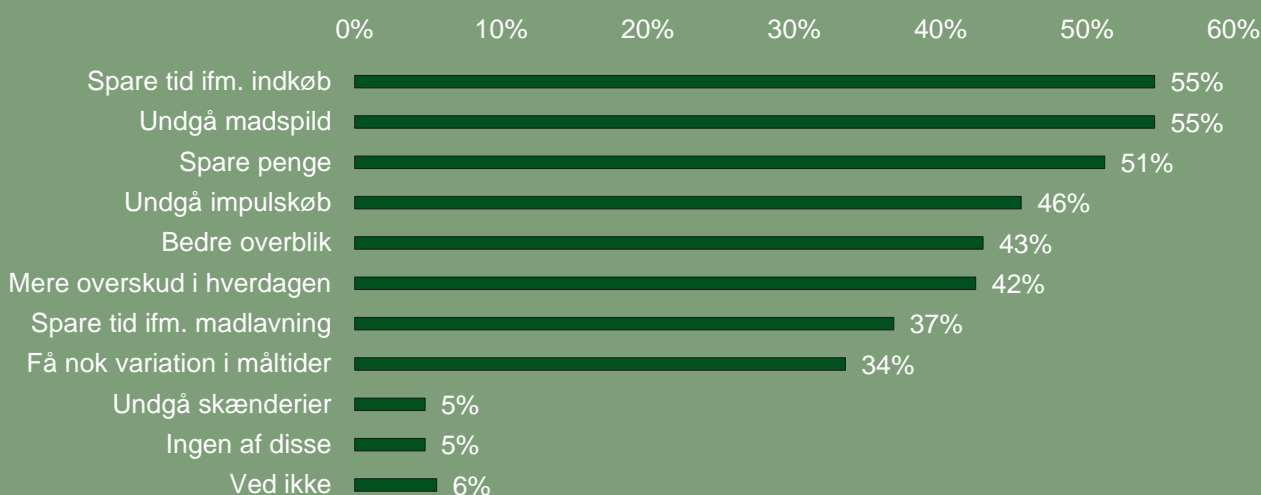
Ser vi nærmere på fordelingen, er det især kvinder, som mener at tiltaget 'at supermarkeder sælger flere datovarer til nedsatte priser' har været medvirkende til, at de har mindsket deres eget madspild. Konkret er der tale om 57 pct. kvinder, mens kun 43 pct. mænd er enige i dette – en forskel på 14 procentpoint. Det er også blandt kvinder, at der er signifikant større tilslutning til 'at der generelt er kommet større viden om madspild i samfundet'.

Tiltaget 'at der er kommet flere produkter og forpackninger i supermarkeder, som henvender sig til singler og mindre husstande', får i signifikant højere grad også opbakning fra kvinder samt de 60-70-årige. De unge i alderen 18-29 år mener, at tiltagene 'at der er kommet flere apps, som afhjælper madspild' og 'at kendte danskere er begyndt at fokusere på madspild' har medvirket til, at de har mindsket deres eget madspild.

Madplaner er med til at undgå madspild

At planlægge aftensmåltider for flere dage ad gangen hjælper ikke blot danskerne med at spare tid ifm. indkøb, men hjælper også til at undgå madspild. Over halvdelen af danskerne mener, at en madplan kan være medvirkende til, at de smider mindre mad ud.

Figur 8: Spørgsmål: Hvad er efter din mening de vigtigste begrundelser for at planlægge aftensmåltider for flere dage ad gangen?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

Generelt er det oftere kvinder, som kan se fordelene ved en madplan. De er i signifikant højere grad enige i, at det at planlægge aftensmåltider for flere dage ad gangen, sparer tid ifm. indkøb samt madlavning, undgår madspild samt impuls køb samt giver mere overskud i hverdagen. At madplaner hjælper til at 'undgå madspild' er 62 pct. kvinder enige i, mens det kun gør sig gældende for 48 pct. mænd. Dette er en signifikant forskel på 14 procentpoint.

På trods af at over halvdelen mener, at madplaner er med til at spare tid, penge og undgå madspild, så er det kun 40 pct. af danskerne, som laver madplan.

40% ...af danskerne laver madplan

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2019, base 1031

De danskere, som laver madplan for en uge ad gangen, er signifikant oftere de 40-49-årige. Samtidig er det danskere, som bor i store husstande, dvs. husstande på 4, 5 eller derover samt husstande med 1, 2 eller flere børn.

Potentiale for yderligere reduktion af madspild

De danske husstande har fra 2011 til 2017 reduceret deres madspild med 8 pct. Ifølge danskerne er det forbrugerne selv, der bærer det største ansvar for at mindske madspild, og der er da også mange danskere, der ønsker at gøre mere for at undgå madspild. Da knap 40 pct. af danskerne oplever, at de ugentligt må smide fødevarer ud, tyder det på, at der er potentiale for en yderligere reduktion af de danske husstandes madspild. Det er især de yngste forbrugere som selv nævner, at de ofte smider mad ud. Gøres der en indsats for at oplyse denne aldersgruppe om madspild og give gode råd og vejledning i, hvordan man kan undgå madspild med udgangspunkt i deres hverdagsliv og udfordringer, vil det potentielt kunne reducere de danske husstandes samlede madspild.

Der er også brugbare tiltag, der kan anvendes i detailhandlen. Gennem de seneste 10 år har supermarkeds kæders tiltag om at sælge datovarer til nedsatte priser ifølge forbrugerne selv været medvirkende til, at madspildet i Danmark er blevet sænket. Et endnu større fokus på datovarer til nedsatte priser har derfor potentiale til at kunne reducere madspildet yderligere. Spørger vi forbrugerne, mener over halvdelen desuden, at madplaner kan være med til at mindske madspild. Dette kan derfor for nogle være en løsning at tage fat på, så de danske forbrugere i fremtiden ikke i samme grad oplever, at de ugentligt må smide mad ud, der ellers kunne have været spist.

Om analysen

Analysen er baseret på data indsamlet af Norstat for Landbrug & Fødevarer i november måned 2019. I undersøgelsen deltog 1.031 repræsentativt udvalgte danskere i alderen 18-70 år.

Analysen er udarbejdet af afdelingen Markedsanalyse, Forbrugerøkonomi & Statistik ved Landbrug & Fødevarer i samarbejde med Stop Spild af Mad.